

Nova Strava

SOCIALNO POLITIČNI, KULTURNI IN STROKOVNI LIST

Izhaja štirikrat mesečno ob četrtkih. Naročnina: mesečno Din 4.—, četrtletno Din 10.—, polletno Din 20.—, celoletno Din 40.—. Posamezna številka Din 1.—. Uredništvo in uprava Ljubljana, Dalmatinova ulica 8, telefon šte. 21-32. Rokopisi se ne vračajo. Poštočkovni račun šte. 17.177. Poštni predal šte. 74.

Vljuden poziv!

Vse cenjene naročnike tem potom zadnjikrat pozivamo, da poravnajo zapadlo naročnino za prvo četrtletje.

Zamudniki ne izkoriščajte delavskih denarnih žrtev, marveč podprite s točnostjo plemenito stremljenje narodnega delavstva

Uprava

O vzgoji naroda

V daljnji preteklosti je bila šolska vzgoja izključno privilegij višjih slojev. Samo sinovi plemičev in knezov so imeli pravico in možnost posejati samostanske šole, kjer so se vzgajali v visoke državne uradnike. Tu je bila sposobnost samo pritiklina, na katero so se malo ozirali. Mnogo večjega značaja je bil položaj očetov, ki se je običajno podedoval. Velika večina naroda, preprostega in vkovanega v težke ukove fevdalizma pa je ostala v temi, brez vzgoje in najpotrebnejšega znanja, brez katerega si danes ne moremo zamišljati najprimitivnejšega kmeta. Toda, kdo naj bi skrbel za njegovo vzgojo? Samo ljudstvo se je smatralo za manj vredno in na kaj takega ni niti pomišljalo. Duhovščine pa tudi ni bilo, da bi vzgajala kmeta in delavca in ga naučila samostojnega mišljenja. Zato je dolga stoletja bila šola, znanost in prosveta samo oddaljeno svetovje, nepristopno širšim množicam, ki so od vsega dobivale samo uspavalne nauke duhovščine o posvetnem življenju, kar jih je nekoliko tešilo in dajalo njihovemu bednemu življenju nek smoter.

Toda revolucionarni duh, ki je neprestano gibal človekovo notranjost, je nenadoma planil na dan. Pojavili so se filozofi, misleci, ki so proglasili enakopravnost vseh ljudi. Postavljeno je načelo, da je prosvetljenost pravica naroda in pogoj za njegovo svobodo. Po zaslugi hrabrih reformatorjev, ki se niso plašili drakonskih mer tedanjih vladodržcev in so hrabro širili med narod za tedaj revolucionarne ideje, so zavalovile ljudske mase in prosveta je prenehala biti privilegij višjih slojev. Ustanovljena je bila narodna šola. Vsak je dobil pravico do izobraževanja in možnost, da s svojim lastnim razumom poseže v tajne, ki so jih nekdanj smeli proučevati samo za vlažnimi samostanskimi zidovi.

Toda razvoj je šel dalje. Šola ni bila samo pravica vsakega, temveč je postala celo dolžnost. Ali pri tej stopnji je razvoj šolanja širokih mas naroda obtičal in od tu se ne gane že dolga desetletja. Ustroj človeške družbe je doživel nešteto izprememb, njen sestav se je v temeljih izmenjal, nove ideje so zmagale nad konservativizmom, ali šolstvo se ni ganilo z mrtve točke. Nekatere države so se povzele v tem pogledu nekoliko višje, ali v glavnem je ostalo pri starem.

Toda — ali moremo to sploh imenovati zastoj? Sole imamo in to celo obvezne in skozi nje mora iti vsa naša deca. Kaj še hočemo več? Ali mogli bi se ustaviti že pri samem ustroju današnjih šol, ki ne odgovarjajo povsem, a to ni naš namen. Bistvo zastoja je v tem, da so se narodu dale šole, niso se mu pa dali pogoji, v katerih bi se mogel mirno posvetiti izobraževanju. Težak ekonomski polo-

Podražitev kruha

—k Kruh kot edino prehranjevalno sredstvo malega človeka je predmet največje špekulacije.

Že od prevrata sem opažamo, da varirajo v prekomerni ceni vedno samo oni neobhodno potrebni življenjski predmeti, od katerih je mali človek odvisen, to so: moka, meso in drugi deželni pridelki.

Ako bi šel povišek cen v prid kmetom, bi se še nekako sprijaznili, ker kmet za svoj trud še nikoli ni bil plačan. Ako pa gre povišek v prid prekupčevalskim špekulantom, potem je naša dolžnost, da povzdignemo svoj glas v obrambo najprimitivnejših zaščitnih mer proti izkoriščevanju.

Naš slovenski kmet gara od zore do mraka in nazadnje vnovči svoj pridelek pod ceno, pa najsi bo to živinčje ali žito, ob enem pa opazi visoko prodajno ceno našemu žitu, ki sloni za 100% nad svetovno ceno na žitnem trgu.

V zadnjih 14 dnevih je zrastle cena žitu za 40 Din pri meterskem stotu, kar je dalo za posledico podražitev kruha.

Izgovor na bodočo slabo letino zaradi slabega vremena ni izgovor, da smo preveč žita izvozili v inozemstvo, kar da opravičuje povišanje cen, sta tako jalova in trgovsko tako špekulativna, da jima normalni možgani verjeti ne morejo.

Naš mali človek zasleduje s svojim zdravim razumom to špekulativno navijanje cen in se le čudi, da je kaj takega sploh mogoče.

Ako bi imela država od takih poviškov svojo posebno korist, bi človek iz zgolj državnih interesov nevoljno, a končno le soglašal in si v srcu opravičeval svoj odpor proti povišanju, — ako pa vidi, da gre ves presežek cen v korist privatnim prekupčevalskim špekulantom, potem mu pa zastaja razum, da je kaj takega sploh mogoče.

Da je cena pšenici na našem trgu še enkrat višja od cene na svetovnem trgu, tega niti špekulativno predvidevana slaba letina ne more opravičiti, še manje pa opraviča na prevelik izvoz ne more držati, ker se je pšenico kupilo od naših kmetov po sramotno nizkih cenah, ki niso niti najmanje

žaj sili danes poljedelca, da že v rani mladosti vodi svoje otroke, mesto v šolo, na njive, kjer mu kot brezplačna delovna sila dobro poslužijo. Tovarniški ali rudarski delavec je prisiljen, da čimprej zaposli svojega sina pri kakršnemkoli delu, samo da nekoliko razbremeni sebe in svojo družino. Tako je večji del naše mladine pod pritiskom razmer prisiljen, da stopa v življenje brez potrebnega znanja. In kaj je danes važnejšega, kot da kmet dobro pozna narodo, gospodarstvo, tržiščne odnose in zakone o proizvodnji in potrošnji? Ali ne potrebuje danes delavec priličnega znanja o socialni in gospodarski strukturi in ali ni dnevno v dotiku s socialnimi zakonodajni in drugimi za življenje potrebnimi vprašanji, za katere ne najde nikake predriprave v ljudskošolski vzgoji? Samo s temeljitim spoznavanjem ustroja družbe in vseh pojavov v njej, je možno, da se posameznik v življenjski borbi znajde in da izkoristi vse okolnosti, ki so mu na razpolago za doseg ciljev.

v skladu s kmetovim trudom in znojem.

Takemu umetnemu izkoriščevanju kmetov in konzumentov se mora napraviti konec.

Zdrava gospodarska politika naroda zahteva, da se zaščiti i kmet i konzument. Kmet pridelal in prodal prekupčevalcu, prekupec prodal veletrgovcu za vskladiščenje — veletrgo-

vec prodal trgovcu-detajlistu, trgovec-detajlist šele prodal konzumentu.

Koliko trgovskih panog mora vzdrževati konzument s pretirano ceno, preden mu pride na mizo kruh, ki ga je pridelal z znojem naš kmet. Problem, ki ni v redu.

Špekulanti se pa na vse te ugotovitve smejejo.

Nikogar ni, od najvišjega državnega uradnika do najnižjega poljskega delavca, ki bi soglašal s takim nesramnim navijanjem cen predmetom, od katerih je mali človek življenjsko odvisen.

Potrebna ugotovitev

—k Večkrat smo že na tem mestu grajali puhlo bahanje tako zvanih davkoplačevalcev, ki državi doprinasajo najtežje denarne žrtve in je država odvisna od prispevkov teh davkoplačevalcev.

Ako pa zadevo pogledamo in premotrimo s praktične strani, tedaj pokaže vsa ta bahavost in razkoračevanje prav drugačno sliko.

Največji davkoplačevalec je naš konzument, in ker konzumira vsak človek, je beseda konzument najpravičnejša in enakopravnosti odgovarjajoča osnova. Vse druge, ki imajo direktno posla s konzumenti, je smatrati samo kot posredovalce med davkarji in konzumenti, ker so vse davčne obveznosti in predpisi že ukalkulirani v ceni blaga, ki ga konzument potrebuje.

Tudi pri socialnem zavarovanju in obveznem plačevanju prispevkov velja isto. Delavec plača polovico, službodajalec drugo polovico, zato imata oba paritetno zostopstvo v upravi socialnih zavodov.

Ako pa vzamemo celo reč iz praktičnega stališča in iz stališča kakor se to v resnici dejansko vrši, pa vidimo sledečo sliko:

Delavec plača polovico za socialno zavarovanje, torej točno v predpisanih procentih toliko, kolikor znaša njegova delovna mezda.

Vsaka druga osnova je za delavca nedostopna.

Službodajalec plača polovico, dejansko pa nič, ker je ta prispevek že

kalkuliran v ceni za predmet, ki je prodan ali vnovčen.

Pred seboj imamo račun nekega obrtnika za neko izvršeno delo.

Ta račun vsebuje sledeče postavke: toliko kg železa, — toliko delovnih ur, — toliko za obrabo orodja, — toliko za bol. blagajno, — režijski stroški, — moj zaslužek in račun je precej zasolen...

Pod režijskimi stroški se skriva davek, vse drugo je jasno zabeleženo.

Torej kdo vzdržuje socialne institucije? Delavec sam, ker je za njegovo izvršeno delo ukalkuliran tudi socialni prispevek — morda celo v večjem odstotku, kakor bi bilo potrebno.

Ta trditev ni neumestna in neupravičena zato, ker delavec, kadar je brezposeln, sam ne more plačati, drugega plačnika pa ni. Našel se bo šele, kadar bo na podlagi njegove mezde, pridnosti njegovih rok možno zopet ukalkulirati prispevek za socialno zavarovanje.

Država naj da službodajalcem samo nagrado za posredovalno službo, ne da jim dovoli bahavost in kričanje o plačevanju davkov, ki so vkalkulirani v ceni, oziroma v delu. To velja tudi za socialne zavode!

Upravo socialnih zavodov v roketistih, ki dejansko vzdržujejo in vanje plačujejo, oni pa, ki samo kalkulirajo in posredujejo, naj imajo v rokah nadzorstvo.

Zato proč s paritetnim sistemom, ki ne odgovarja dejanskemu stanju.

Zakaj imamo danes toliko ljudi brez hrbtenic, ki menjajo svoje značaje in svoja prepričanja ob najrahlejšem pihljaju nasprotnih sapice? Zakaj opažamo politične dezertacije iz ene politične grupe v drugo v tako ogromnih obsegih?

To je samo znak duhovnega uboštva, ki nosi svoje poreklo v pomanjkanju pravilne vzgoje. Ali kako naj si človek utrdi svoj življenjski nazor, če se že v nežni dobi svojega življenja znajde pod kvarnimi vplivi današnje korumpirane družbe, kamor ga zanese borba za kruh in kjer je takoj na početku primoran igrati lutko brez lastnega mišljenja, človeka brez hrbtenice.

In kdo ima od vsega tega korist? Narod kot celota gotovo ne! Korist imajo oni, ki izrabljajo ljudsko nevednost, neznačajnost in klonljivost duha, le oni se okoriščajo s tem, ki vedo, da se mase najlažje obvladujejo, če so v temi neznanja. To so oni privilegiranci, gospodarji ogromnih podjetij in delniških družb, ki so si

svoja bogastva pridobili samo s spretnim izkoriščanjem ljudske neobgljenosti in nevednosti.

Toda razvoj gre svojo pot in tudi v vzgoji naroda mora nastati odločen preobrat. Dolžnost družbe je, da da svojemu naraščaju možnost sodobnosti odgovarjajoče vzgoje. Da v tem pogledu še danes ni izvedena popolna ravnopravnost, vidimo iz statistik. Delavska mladina je zastopana na vseh šolah le v nezadni meri, napram manj številni meščanski mladini. Tu so potrebne korenite reforme, ki jih more izvesti samo državna oblast. Mnogo pa lahko pripomorejo k vzgoji naroda tudi organizacije, predvsem strokovne, kjer se zbirajo najširše ljudske mase. Seveda bi se v tem primeru morala opustiti brezplodna medsebojna preganjanja. Delavske in druge organizacije morajo imeti vedno v vidu, da bo njihovo članstvo sposobno za borbo samo tedaj, če bo primerno izobraženo. Surova sila se da vedno obvladati, dočim je duh nepremagljiv.

R. K.

Razni dogodki | Še enkrat Borski rudnik

Vsesokolski zlet

Letos v juliju se vrši X. jubilejni vsesokolski zlet v Pragi.

Češkoslovaška svojega dvajsetletnega jubileja obstoja lastne države ne more proslaviti na boljši način, kakor da v Sokolstvu pokaže svojo češkoslovaško moč in moč slovanstva.

Zlet se vrši v znamenju Tyrševega reka «Ideje nas vodijo» — «od dela živimo».

Zaposlitev delavstva v aprilu

Povprečno število zavarovancev pri OUZD je znašalo v aprilu 1958 96.147 oseb, in sicer 61.108 moških in 35.059 ženskih oseb. V sezijemskem pogledu je število zavarovancev napredovalo, in sicer napram marcu 1958 za plus 5850, februarju 1958 za plus 6055 in januarju 1958 pa celo za plus 7905 delavcev.

Stalež bolnikov ne kaže v primerjavi z lanskim letom nobenih posebnih sprememb. Nekoliko je popustil odstotek bolnikov, ki je pa še vedno visok, zlasti pri ženskih zavarovancih.

Povprečna dnevna zavarovana mezda je po majhnem prehodnem sezijemskem padcu zopet pričela naraščati, in je dosegla v aprilu 1958 2.352,497.20 din. Zadnjikrat je bila povprečna dnevna zavarovana mezda tako visoka v juniju 1952.

Z izboljšanjem zaposlenosti in porastom delavskih mezd je nastala tudi celokupna dnevna zavarovana mezda, in sicer za plus 289.525.60 din, in dosegla v aprilu 1958 2.352.497.20 din. Pri OUZD-u zavarovano delavstvo je torej zaslužilo letos v aprilu okroglo 59 milijonov dinarjev ali približno 7.25 milijona več kot v istem času lanskega leta.

Skupščina «Sadjarskega in vrtnarskega društva»

V nedeljo, 8. maja se je vršila redna skupščina Sadjarskega in vrtnarskega društva. Iz raznih poročil posnemamo, da je društvo zelo aktivno in da šteje danes 10.205 članov. To je število, s katerim se more ponašati malokatero društvo. Glavno zaslugu pri širjenju sadjarske organizacije imajo le podružnice oziroma možje, ki jih vodijo.

Narodno vprašanje je obenem socialno vprašanje. Socialno vprašanje ni zgolj vprašanje delavstva, ni samo vprašanje enega stanu ali kaste, temveč je vprašanje nas vseh.

Masaryk

Že zadnjič smo na kratko omenili bajne dobičke, ki so si jih napravili lastniki borskega rudnika.

Gotovo bo čitatelje zanimalo, ako poročamo po bilanci, ki jo je družba izdala, kaki so ti dobički in kje so skriti.

Letos bo borski rudnik izplačal 79 milijonov frankov dividend pri delniški glavnici 60 milijonov dinarjev.

Lansko leto je delniška glavnica znašala 15 milijonov, letos se je povišala na 60 milijonov, a ne zato, ker borski rudniki rabijo denar, ne —, saj delnice niso niti uplačane, marveč zato, da se prekomeren dobiček porazdeli mesto na petnajst na šestdeset milijonsko glavnico, pa bodo vzlic temu umetnemu povišku delniške glavnice dobili delničarji 100% dividend ali v enem letu povrnjen ves delniški delež.

Lansko leto so prejeli delničarji na 15 milijonsko delniško glavnico 46 milijonov dividend, ali 246%.

Čisti izkazani dobiček borskega rudnika znaša 107.7 milijona dinarjev.

V rezervi pa izkazuje 105.4 milijona posebne rezerve, menda davčne, kar pomeni tudi čisti dobiček, ako pomislimo, da je plačal borski rudnik davka okoli 4 milijone dinarjev.

Odpisov izkazuje tudi 18.8 milijonov, kar pomeni tudi čisti dobiček.

Ako seštejemo, čisti dobiček, ki se razdeli med delničarje in skrite čiste dobičke pod raznimi naslovi, najdemo vsoto 290 milijonov čistega dobička, ki je v bilanci naveden; koliko je skritega, pa že Bog ve. Zanimivo je vedeti tudi to, da plačajo ti delničarji v Franciji 100.000 frankov davkov.

Vedno tožimo, da narod nima zaupanja v samega sebe, toda zakaj valiti vso krivdo na narod, ko smo narod mi vsi in vsak od nas.

Masaryk

Kapitalistična era

Gospodarsko-politična razmotrivanja

Še vedno je znaten odstotek ljudi, ki verujejo v vekovečnost kapitalizma. Eni pravijo: «Ne zaletuj se z glavo ob zid!» Drugi: «Nič ne pomaga, kapital je gospodar, kapital vlada.» Tretji: «Kaj morejo reveži proti mogočnemu kapitalu! Revež ostane revež!»

Naslednja izvajanja niso namenjena onim, ki govore tako iz globoke želje, da naj bi ostalo vse tako kot je, ti naj v božjem imenu sanjarijo svoje želje; pač pa so naslovljena onim našim vrstam, ki jih je prešinil sicer razumljiv, a neupravičen obup.

Glavo ob zid. — Res ni treba, da se mi zaletujemo vanj, to se pravi, da se borimo proti kapitalizmu, ker prvi njegov sovražnik je narava, ki se maščuje povsod tam, kjer ji človek kakorkoli nasprotuje. Vsak pozitivni zakon (zakon, ki ga je skoval človek), ki ni v skladu z njenimi zakoni, je zapisan smrti.

Tako je v nasprotju z naravo tudi bistvo kapitalizma. To nepobitno resnico skušajo sicer njegovi svečeniški-doktrinarni zaman ovreči. Druga resnica je, da je časovna ali minljiva tudi največja popolnost. Zgodovina gre svoja pota in zahteva zravnjanja, preobrazbe, presnavljanja, kakršna je tudi zahteva narave. — Ali je kapitalizem s tem, zlasti v pogledu zdrav-

nanja z njo skladen? Poldrugo stoletje je hodil svojo pot in skušal v svoje smrtno sovražnike, ki se mu naravo. Prevzel se je in pričel častiti samega sebe. V svoji namišljeni veličini je postal sam sebi Bog. Dalje ne more.

Ne more, ker ne raste in se ne razvija iz sebe, ampak iz mas. Njegovo življenje je zajedalsko popolnoma istovetno z onim hudičevega biča, čigar življenje traja le toliko časa, dokler živi rastlina, ki jo on izsesava. Tako nam je izsesal poslednje sokove kapitalizem in zadal smrtni udarec tudi samemu sebi.

Njegovi častilci in obupanci trde, da more kapitalizem pričeti svoj krogotok na novo. Če je to res, tedaj se moramo njemu na ljubo pomakniti za skoraj dve sto let nazaj. Mislimo si, da je ta sanja mogoča. Kapitalizem bi si v tem primeru ustvaril — kapital. Kje? S tehniko, ki bi ji podredil vso vedo, kakor je to storil sedaj. Tega mu pa ni treba, ker vse to že imamo. Kapitala je že odveč — toliko, da leži mrtev in ob tem mrtvem človeštvo strada in umira.

Druga resnica pa je naša duševnost, ki se ji je kapitalistično gospodarsko življenje do mozga pristudilo. Ali to nič ne zaleže? Kjer se je osel spodrsnil, tja ne stopi več.

Karel Nový:

15

ŽIVETI HOČEMO

(Roman.)

Drugič pa, če bi se vam spet kaj primerilo, ženska, pojdite k dobremu zdravniku, stane sicer pet sto ali tisoč kron, toda če vam to napravi zdravnik, se vam ne bo nič zgodilo. Nadenj si nihče ne bo upal iti, saj veste, drug drugega krijejo. Kvečjemu bi rekli, da ste nagnjeni k tuberkulozi — kdo na svetu pa dandanes ni nagnjen k jetiki! —, da ste slabotni in bi ne donosili. Zdravnik je danes kakor advokat. Prosim vas, dobro poznam te reči!

«In kaj pravite, delati bi lahko kar začela?» je vprašala Magdalena.

Strežnica je potegnila kvišku ramena. To je menda ni več zanimalo. Vendarle je menila:

«Morda vas bo lahko nekaj časa vzdrževal vaš ljubček? Ali ima službo? Zdelalo vas je. Vsaj štirinajst dni mirujte. Naj se vam oddolži za to, kar vam je prizadel.»

Gorak val je pljusnil Magdalenini v obličje.

«Menda vendar ne bom spala z njim!» se je zgrozila. Zdaj je kakor slepa stopala po hodniku za strežnico.

Kakor hitro je smuknila skozi vrata bolnišnice, je stresla s sebe vse grenke in strahopetne misli. Hitela je k Roubitschkovi. Ljudje, ki jih je srečavala, so se ji zdeli prikupni in brezskrbni in solnce je sijalo čisto drugače kakor na dvorišče v bolnišnici!

Nič ji ne manjka, zdrava je kakor nekdanj!

Toda že v drugem nadstropju je lovila sapo in morala je počivati; potem je šla počasi navzgor, kakor da nese na hrbtno breme.

Oslabela je, saj ni čuda. Toda vse mine; glavno, da je zmagala v najhujši bitki svojega življenja!

Držeč se za ograje je zastrnela v štirinadstropen prepad in silna vrtoglavica jo je popadla. Kaj takega se ji še svoj živ dan ni pripetilo! Strela se je v sunkovitem trepetu, prijelo jo je, da se mora vreči dol. Brž je zaprla oči in se opotekla k znanim vratom delavnice. Pozvonila je kakor da gori, kakor ono jutro, ko je spoznala, da je noseča.

«Kje ste bili tako dolgo, ženska?» se je čudila gospodična v koščenih naočnikih. «In kakšni ste? Kaj se je zgodilo z vami?» Privzdignila je svoje pobarvane obrvi za rumenimi obročki, počasi priprla oči in s pojočim glasom rekla: «Ljubezen, ljubezen, omamna bolezen!» In takoj je z živahnostjo radovedne deklice planila: «Priznajte, kaj vas je tako zdelalo!»

Nad Magdaleninim bledim nasmehom so počivale bolestne oči.

«Tu vas je iskal neki podeželski človek», je povzela gospodična s spremenjenim glasom. «Ali je bil to on? Vas je našel, ne?»

«To je bil bratranec», je odvrnila. «Oh, kaj naj bi počejala, gospodična! Bolna sem bila. Ali mora biti vsakdo zmerom le zdrav in nikoli bolan?»

«Gotovo. Saj vam nisem nič rekla. Ali sem kaj rekla? Pogovorita se z gospo šefinjo», so nato suho spregovorili koščeni naočniki na nosku in se odmaknili. «Tu počakajte», so še pristavili.

Magdalena je začutila znani duh po blagu, prahu in potu. Pred sobo je bilo slišati šelest in pogovor šivilj iz delavnice, kjer je žvrgolel nekoč tudi njen glas.

Zakaj mora čakati pred sobo? Ali ni prišla na delo? In kar pri prič bi začela, da le pride nekoliko do sape. Zdajci se je v Magdalenini zrušilo: «Ne vzamejo me nazaj!»

«Da ste bili bolni? Ničesar ne vem», je govorila gospa šefinja, ki se je čez trenutek blagovolila prikazati. Vedla se je tuje, malodane razdraženo,

kakor proti vsiljivi beračici. «Ali ne veste, kaj se spodobi? Da morate prinesiti zdravniško spričevalo in potrdilo bolniške blagajne? Sicer pa, da govorim naravnost, olajšali ste nam položaj. Ta teden bom odslovila polovico delavnic. Če bo šlo z nami tako naprej, bom prisiljena zapreti štacuno in se iti past. Žal mi je, gospodična Klimova...»

«Najhujše bo», je razmišljala Marija Magdalena, «med potjo ne pogledati v strašni štirikotnik stopnišča; utegnili bi me potegniti dol.»

Oprezno je šla navzdol, z očmi nepretrgoma na konicah svojih čevljev.

«Nemara», ji je prišlo na misel, «če bi poiskala Grussa, bi mi priskrbel službo. Zveze ima. Mogoče bi ne odrekel pomoči. Le kje ga najti sedaj?»

Stopala je čez Karlov trg in opazovala zelenje v parku. Od stare žene je kupila pest sladkorčkov. Prodajalkine roke so bile prav tako stare in rumene kakor tetine; ko jih je gledala, se ji je dozdevalo, da sliši tetin glas: «Ali si kaj prihranila, dekle, ko ti gre tako dobro?»

Prisedla je na klopec k zaljubljenca, ki se nista niti zmenila zanjo. Lizala je sladkorčke in sem in tja je imela občutek, da je nedeljsko popoldne in da pojde po kratkem oddihu po Resslerovi ulici k reki in na parnik. Ura je bila štiri in tedaj se je Magdalena spomnila, da bo prišel okrog šestih Jože k bolnišnici. Magdalene se je polasčal nemir. Ah, kaj prav za prav čuti do tega človeka? Ljubezen? Ni-li to prej strah? Hvala Bogu, da ima še dovolj časa za razmišljanje, kaj mu bo rekla, ko pride.

Šele zdaj je zapazila moškega, ki se je ves čas sukal na stezi in se pomenljivo obračal po nji. Kaj si o nji misli? Vstala je, da bi šla proč, a moški je bil brž zraven in jo pozdravil. Gledala je stran in ni odzdravila.

(Dalje prih.)

Zunanje politične vesti

-k Češkoslovaška vlada pripravlja manjšinski statut, da z njim na demokratičnih osnovah zadovolji narodne manjšine, predvsem Nemce.

Heinleinov govor v Karlovih Varih, v katerem je zahteval nič manj kot federativno ureditev Češkoslovaške države po vzorcu Švice, je napravil zmedo.

Razumljivo je, da tega doseči ne bo mogel, ker gre njegova zahteva proti demokratičnim osnovam češkoslovaške ustave. Federativnost mora nositi ideal državne skupnosti, tega ideala pa Heinlein ne pozna, če ga spremlja rasistična ideologija, Švicarska federativnost in rasistična ideologija se ne moreta spraviti v sklad z najprijemljivejšimi demokratičnimi načeli.

Sudetski Nemci izpovedujejo narodni socializem Hitlerja. Zelo je verjetno, da češkoslovaška vlada v tej osnovi, zaradi demokratičnih ustavnih določb, Sudetske Nemce ne bo mogla zadovoljiti, ker ne bo hotela spremeniti načela svoje zunanje politike na ukaz skupine, ki šteje komaj eno petino prebivalstva. Tudi ne bi bilo mogoče, da bi avtonomna manjšina Nemcev vsilila večini, da bi vodila totalitarno politiko te manjšine.

Križa je tozadevno že prekoračila svoj višek ter je upati, da bo spretna roka češkoslovaške diplomacije znala varovati pred vsem svetom osnove svojega demokratičnega principa.

Amerika je potom svojega vojnega ministra Woodringa naslovila svarilo na vse države sveta s sledečimi besedami: Demokratične države bodo kmalu site izzivanj in gre svet hudim časom nasproti, ako se v mednarodnih odnosih samovolja nekaterih ne bo uklonila načelom prava. Svet je prislunil tej izjavi, posebno zaradi domneve, da je to plod tesnega sodelovanja med Anglijo in Ameriko, ki sta v obrambi ogrožene demokracije.

Španija. Državljanska vojna še ne kaže, da bo kmalu končala in tudi še niso izključena razna presenečenja, kljub trajnemu prodiranju generala Franca. Kakor se doznava, se bodo demokratične države, predvsem Amerika orientirale v prid politiki republikancev, da se obvaruje demokratičnega oblika vlade v Španiji. Boj za obrambo demokracije demokratičnih držav zna prinesiti republikancem morda odločilno podporo. — Izjava ameriškega vojnega ministra nam to domnevo vsiljuje.

Japonska preživlja zelo težke dneve na Kitajskem in se ji najbrže ni sanjalo, da bo mogla luščiti tako trd oreh.

Boj za demokracijo je zelo težak, ker zahteva stooletno izkušnost in rutino državnikov in diplomatov.

Kitajci pa korakajo v svoji obrambni vojni dan na dan, od uspeha do uspeha. Z močno vojno moralno čet in na višku stoječa vojna oprema, bo Kitajska najbrže izbila Japonski več kot en zob.

Ruska preskrba vojnega materiala, predvsem letalstva in sodelovanje visokih vojaških sovjetskih strokovnjakov dokazuje, da se ima Japonska s svojim avanturističnim vojnim pohodom boriti z nepremostljivimi težavami. Zato tudi uspehi na strani Kitajske.

Romunija nadaljuje očiščevalna dela v notranji politiki ter je postavila bivšega vodjo železne garde «Codreana» pred sodišče zaradi zločina veleizdaje, ker ima vlada v rokah dokaze, da je prodal važne listine neki tuji državi. Obravnava bo prinesla gotovo kaka presenečenja. — Med tem je umrl bivši ministrski predsednik Oktavijan Goga, znan zaradi antisemitskega režima, ki je bil zelo kratkotrajen in neuspešen.

Ako reasumiramo parado osi Rim-Berlin-Angleško-Francoski vojaški pakt, ameriško svarilo — vidimo, da se bo v bodočih mesecih gibala svetovna zunanja politika v pravcu demokracije ali za fašistično diktaturo.

Nas samo veseli, da vidimo v tej atmosferi bratsko slovansko Češkoslovaško na strani najčistejše demokracije.

Seja upravnega odbora

V nedeljo, dne 8. t. m., se je vršila v sejni dvorani Delavske zbornice 3. seja upravnega odbora NSZ. Udeležba je bila polnoštevna, saj se te seje niso udeležile le tri podružnice.

Po obširnem in stvarnem poročilu predsednika, ki se je v glavnem dotaknil vseh perečih vprašanj, je bilo razvidno, da organizacija živahno dela in napreduje ter se resno pripravlja za proslavo 30letnice.

Sklenjeno je bilo, da se bo ta proslava vršila 3. in 4. septembra in s tem morajo sedaj računati vse podružnice. O vseh podrobnostih pa bodo obveščene podružnice še naknadno in pravočasno.

Z ozirom na druge strokovne organizacije je upravni odbor napravil zaključek, da naj bodo odnosi do drugih strokovnih organizacij isti kot so bili dosedaj. V vseh delavskih vprašanjih in drugih sličnih stvareh bomo tudi odslej delali složno z ostalimi strokovnimi organizacijami.

Sklenjeno pa je bilo, da se posebna pažnja posveti propagandi. Treba je organizirati socialno-politične in go-

corniške tečaje, kjer naj se vzgoje naši bodoči voditelji. Vso pažnjo pa bo treba posvetiti, da se naše članstvo podvoji, sploh da se vse delavstvo organizira.

Na izpraznjeno mesto v izvrševalnem odboru, ki je nastalo zaradi demisije tov. Rupnika, je bil kooptiran tov. dr. Alujevič.

Ob zaključku je predsednik apeliral na vse zastopnike posameznih podružnic, da si prizadevajo z vsemi močmi, da bi se naše postojanke razširile povsod, kljerkoli je to le malo mogoče. Vsi pa se moramo prizadevati po svojih močeh, da se bo naša proslava 30letnice čim lepše izvršila.

Po končani seji se je ves odbor slikal.

Vse podružnice in posamezne tovariše, ki so se udeležili slikanja, pozivamo, da nam takoj sporoče, koliko slik bodo naročili, oziroma da nam za te slike pošljejo denar. (Velika slika 18 x 24 stane 52 din, slika v velikosti razglednice pa 7 din).

Iz naših delavskih krajev

Jesenice

Po občnem zboru je novoizvoljeni odbor zopet korajžno zasadil lopato v brazdo bodočega poslovnega leta. Vršili sta se dve seji, na katerih se je porazdelilo vse podružnično delo na posamezne odbornike. Trdno smo uverjeni, da bodo vsi funkcionarji dobro razumeli dobo in razmere, v katerih živimo ter krepko zagrabil za dodeljeno jim delo, kakor tudi za vse, kjer je njih roke nujno potreba. Složno delo odbora vedno dvigne moč in silo vsake organizacije. Nihče naj se zaradi komodnosti ali kakih osebnih motenj, ali pa navidezne preobremenjenosti in utrujenosti ne odteguje delu.

Tovariše opozarjamo, da je podružnični blagajnik zadnje čase nekoliko slabe volje, ker se članarina ne plačuje redno. Tudi dodatek za naš list «Nova Pravda» naj naši tovariši redno plačujejo, da ne bo ponovnih opominov od uprave lista. Naša zavest nam ukazuje, da mora biti vsak organiziran član tudi predplačnik na naš strokovni list «Nova Pravda».

Podružnična pisarna je odprta vsak dan od 9. do 12. in od 14. do 19. ure. Vse želje naj člani po možnosti sporočajo v pisarni. Sploh je želja odbora, da članstvo čisto poseča podružnične prostore ter skuša biti vedno v kontaktu z odborom in obratno.

Prosvetni odbor je sklenil, da do preklica posluje knjižnica le vsak petek od 19. do 21. ure zvečer. Ako pa je ta dan praznik, potem dan prej.

Mežica

Za nedeljo, dne 15. t. m., smo sklicali sporazumno z bratsko podružnico Zrjav-Črna skupni članski sestanek, ki se bo vršil ob 9. uri v prostorih gostilne Geršak v Črni. Na članskem sestanku bo poročal tov. Zupan Tine iz Jesenic, o vseh perečih vprašanjih, osobito o sedanji potrebi in zadržanju delavstva pri delu organizacije za napredek naših podružnic.

Pozivamo vse tovariše, da se tega prepotrebne sestanka sigurno in zanesljivo udeležijo. Po sestanku se bomo razgovorili o izletu, katerega nameravamo prirediti v dneh 14. in 15. avgusta z avtobusi preko Nemčije na Jesenice in Bled.

Na svidenje!

Javornik

Poroka. Dne 8. t. m. sta se poročila v župni cerkvi na Koroški Beli podpredsednik NSZ na Javorniku tov. Malej Pavel in gđ. Zofka Pibernik, oba člana zavednih naprednih družin. Novoporočencema želimo obilo sreče!

Trbovlje

V nedeljo, dne 15. t. m., se bo vršil ob 9. uri zjutraj redni letni občni zbor podružnice NSZ v Trbovljah, in sicer v gostilni g. Počivavška.

Dnevni red:

1. Poročilo predsednika, tajnika, blagajnika in nadzorstva.
2. Volitve.
3. Slučajnosti.

Tovariši! Razpravljalo se bo o važnih stvareh in vprašanjih, ki se tičejo vseh, zato upamo, da ne bo nikogar, ki bi se tega rednega letnega občnega zbora ne bi udeležil.

Kolikor bo v vas zavednosti, toliko se bo vaš položaj izboljšal. Zavedati se moramo, da je le v strokovni organizaciji naša moč.

Pečovnik

V nedeljo, dne 15. t. m., se bo vršil ob 10. uri dopoldne ustanovni občni zbor NSZ za delavstvo rudnika Pečovnik pri Celju. Ta ustanovni občni zbor se bo vršil v prostorih gostilne g. Kolence Franca v Zagradu pri Celju.

Tovariši! Vaša stanovska dolžnost je, da se udeležite tega ustanovnega občnega zbora in da privedete s seboj še novih tovarišev-sodelavcev, ki so voljni in pripravljeni podpreti akcijo plemenitih prizadevanj s tem, da se organizirajo in ne stojijo ob strani ter tako jačajo delavsko zavednost in moč. Čim bolj bo delavstvo povezano in organizirano, tem večji bodo njihovi uspehi.

Celje

Mnogokrat nam poročajo poverjeniki «Nove Pravde», kako težko je njihovo delo in na kakšen način odslavlja ljudje naše sodelavce.

Prejeli smo daljši dopis našega poverjenika iz Celja, kateri nam med drugim poroča o obupnem zadržanju tistih ljudi, ki smatrajo sebe, da so najpožrtvovalnejši in najdelavnejši udje naše domovine. V resnici pa so puhloglavci, v katerih je že popolnoma zamrl čut plemenitosti in razumevanja napram delavskemu sloju. Ob priliki kulturnega tedna se je k sodelovanju povabila tudi naša podružnica in nudila za propagando našim članom več prostih vstopnic z željo, da nekoliko propagirajo za lepo umetniško in zgodovinsko razstavo. Ko je naš poverjenik z veseljem šel na delo in ko je obiskal že več tovar, je doživel v tovarni Weinberger v Celju neodpustljivo ponašanje napram sebi. Nadenj so naščuvali pijanega vratarja dotične tovarne, ki je izzival z ostalimi in to celo iz urada, da je naš poverjenik moral bežati pred tistimi človekoljubi, ki se niso hoteli seznaniti s kulturno pridobitvijo, zaradi katere je poverjenik obiskal tovarno.

Premalo je odmerjeno prostora, da bi lahko navedli vse v nebo vpijoče krivice, ki nam jih opisuje tov. poverjenik iz Celja. Dejstvo je le to, da ni tako ponašanje nam nasprotnega tabora samo v celjskem okraju. Tudi drugod se nahajajo človeška te-

lesa z oslovsko glavo, ki jim ni drugega mar kot jed in pijača in hvalisaje samega sebe.

Tovariši! Ne popustimo kljub tem mehkužcem in puhležem! Še v spodbudo naj nam bodo «trofi», katerim je itak usojeno, da poginejo. Saj poznate ljubko dogodbico iz čebeljega življenja, ko marljive čebelice same uničijo plevel v svoji državi. — V marljivem in poštenem delu je moč in naše skupno delo bo rodilo sadove, od katerih bomo imeli koristi vsi pošteni misleči in zavedni narodni delavci.

Jesenice

Novo izvoljeni odbor naše podružnice si je na svojih dveh sejah, ki so bile na občnem zboru, že porazdelil posamezna dela med odborniki tako, da je zagotovljen pojačan razmah naše podružnice. Po blagajnikovem poročilu pa smo tudi že ugotovili, da je precejšnje število članov v zaostanku s članarino, za kar opozarjamo, da naj isto v redu odračunavajo. Enako je vprašanje z dodatkom za Novo Pravdo, ki nas tudi opozarja za to uprava iz Ljubljane. Vse želje članstva naj se po možnosti sporočajo v naši pisarni, ki je dnevno odprta od 9. do 12. in 14. do 21. ure. Odbor sam apelira na vse članstvo, da stoji ob strani s svojo močjo in da bomo le na ta način lahko zadostili svojim nalogam. — Prosvetni odsek je sklenil, da do preklica posluje knjižnica le vsak petek od 19. do 21. ure, ako pa je na ta dan praznik, en dan prej. Vse čitatelje na to spremembo opozarjamo.

Našim rudarjem se v Holandiji slabo godi

Že v eni zadnjih številkih smo poročali o slabem položaju naših izseljencev. Z ozirom na ta dopis smo prejeli z objavo par primerov, ki kažejo, kako obupno je stanje naših ljudi.

Anton Hrovatič iz okolice Novega mesta je služil dolgo vrsto let v raznih kolandskih rudnikih. Nekega dne je zbolel, toda kmalu je moral še bolan zopet na delo, kjer je nato popolnoma onemogel in bil seveda nato odpuščen. Bolan in brez sredstev se je vrnil domov in terjal od tu svoje pravice in kljub temu, da je v redu plačeval svoje prispevke v bolniško blagajno, ni ob onemoglosti prejel niti pare.

Sličan primer se je zgodil rudarju Golobiču iz Dolže. Pri delu si je zmečkal sredinec in ob zagotovitvi, da bo prejel za izgubo prsta 3000 hol. golarjev, si je dal istega imputirati. Nekaj časa je prejemal 60 centov, pozneje 45 centov in ko so mu pred odhodom obljubili, da bo prejemal domov isto vsoto, ni prejel ničesar in na vse mogoče intervencije do danes še ničesar ni prejel.

Skoraj popolnoma enak primer kot Hrovatiču se je zgodil Drab Antonu iz Pristave. Zdrav je odšel, bolan in brez sredstev se je vrnil, kjer gineva on in šest članov njegove družine.

Nešteto je še takih primerov in to ne samo za slovenski živelj. Tudi drugim Jugoslovanom v tujini se enako godi. Dolžnost merodajnih faktorjev je, da odpravijo te nečloveške krivice in izigravanje našega delavca.

«OBJAVA»

Dr. Reisman, odvetnik v Mariboru, kot pravni zastopnik gg. Ivana Oprešnika in Jožefa Kuzjana, nam je poslal v smislu čl. 26. tiskovnega zakona «Objavo», ki jo neokrajeno priobčujemo:

«Ni res, da sva podpisana delavska zaupnika Oprešnik Ivan in Kuzjan Jože po občinskih volitvah v Črni razširjala razne neresnične vesti in zlonamerno podtikavala z namenom zbegati člane JUS in da sva obrekovalca.

Res je, da nisva širila nobenih neresničnih vesti in da nisva ničesar zlonamerno podtikavala z namenom, kake člane zbegati in da zaradi tega tudi nisva nikaka obrekovalca, ampak dostojna delavska zaupnika.

Maribor, dne 3. maja 1938.

Oprešnik Ivan, s. r.
Kuzjan Jožef, s. r.»

Kulturni obzornik

«Sodobnost» št. 3, 4, 5

Važno in potrebno se nam zdi opozoriti na nekatere članke iz zadnjih treh števil «Sodobnosti», ker nas seznanjajo z nekaterimi nadvse zanimivimi problemi. Iz takih in podobnih člankov je razvidno, da je «Sodobnost» revija, ki se ne oddaljuje od glavnih in najbolj perečih vprašanj pri nas in drugod, temveč jih skuša razumeti in išče njih rešitve tam, kjer edino more biti; v pravičnem položaju delovnega ljudstva v družbi.

V 4. in 5. številki je I. B. načel mladinsko vprašanje. Ugotovitve, ki jih navaja I. B. in ki so podprte z anketami, nam odkrivajo brezupni položaj naše delavske in kmečke mladine. Članek še ni zaključen.

Pod naslovom «Delavsko gibanje v Franciji» razpravlja v 5. št. Vito Kraigher o gospodarskem razvoju Francije pred vojno. Članek se bo nadaljeval v naslednjih dveh številkah. Pisec poudarja predvsem počasni razvoj koncentracije kapitala v koncernih in trustih, čemur je vzrok parasitski značaj francoskega kapitala, ki je že od nekdaj rajši posojal denar izven države za oduševske obresti, kot pa da bi ga investiral v domačo industrijo, ker mu je prvi način prinašal večje dobičke.

Zanimiv in poučen je v tej številki tudi članek A. Poljanca «O temeljni rasne teorije».

K pestrosti posameznih številki pripomorejo še pesmi in različni pripovedni sestavki naših pripovednikov.

Hašek Jaroslav

(Ob 15 letnici njegove smrti.)

V preteklem mesecu so v Pragi in drugih mestih Češkoslovaške proslavljali 15. obletnico smrti slavnega češkega humorista Jaroslava Haška. Najpopularnjšemu bohemu niso bile prirejene proslave v frakih in uniformah, niti mu niso odkrivali spomenike ali spominske plošče. Spominjala se ga je napredna omladina, ki je govorila o njem, iznašala prijetne spomine nanj in vsi oni, ki so kaj vedeli o njemu in njegovem burnem življenju. Toda Hašek je bil popularna osebnost, znan v gostilnah, nočnih lokalih in tudi v policijskih stražnicah. Življenje tega bohema je bilo trdo, ena sama borba, in vsa njegova dela so en sam odmev bičanja razmer, ki jih je kril s smehom.

Njegovo najboljšo in najbolj znano delo «Dobri vojak Švejk» se je ustvarjalo v dobi najstrašnejšega klanja, kar ga pomni človeška zgodovina, v letih 1914.—1918. In ta Švejk ni bil nič drugega kakor utelešenje lika, ki je prežet s čistim nacionalizmom. Suženjsko preganjanje v svetovni vojni, in mirno prenašanje sekanje višjih oficirjev, je našla v Švejku bič, ki udarja čez vse te žalostne razmere ob času svetovne morije. V mnogih državah, ki se jih Švejkova odkritosrčnost posebno tiče, je ta Haškov roman prepovedan, ker Haškovo delo ni navadno izsmejavanje vojne in vseh onih, ki so aktivno sodelovali v njej — to je čist in resničen dokument o razmerah tedanjih veličin.

Njegova dela, ki so izšla v 18 knjigah, uživajo nezmanjšani interes češke publike, še celo v današnji «borbeni» dobi, ko se junaki s tujo kožo smejejo naprednemu duhu in proglašajo vojno kot «higijeno človečanstva».

Verjamete ali ne?

— da je pri poroki albanskega kralja bil občudovan samo Ziano, italijanski zunanji minister,

— da je napravil nek rokavičar na rokavice nohte, ki jih je izdelal iz krpice rdečega usnja, točno kakor nohte na roki, potem pa jih je prilepil tem rokavicam na prste,

— da je človek spremenljiv kakor kameleon,

— da se misli vse prebivalstvo Anglije preseliti na kolonialna posestva, ker so učenjaki baje dognali, da se vsa Anglija pogreza v morje,

— da je sin abesinskega cesarja pristopil kot častnik v italijansko vojsko v Abesiniji,

— da imajo edino skrb pri kongresu v Budimpešti, kakšno vreme bo Bog dal,

— da je ob tolikih spremembah vlad v Franciji izšel zakon, da morajo vsi kandidati za ministre, predložiti potrdilo, da so izvežbani v «hitrem letenju»,

— da bo izšel v kratkem zakon, ki bo obravnaval o spolnosti fantovskih odsekov,

— da si belijo glave naši občinski in drugi možje najbolj z zidavo splošne bolnice,

— da je zelo omiljena najnovejša Jed Račjih Zadkov,

— da je brizg s sodavico priznan kot sredstvo za najnovejši politični atentat,

— da je v Ameriki prepovedano igranje cowbojskih filmov,

— da je pesem «Tužna si slovenska nedelja» zahtevala že 16 samomorov in to vse vsled svoje melodioznosti,

— da je opozicija vedno potrebna, da pride po spravi do dobre krokarije,

— da bodo vpeljali na ulicah avtomate, ki ti bodo pokazali, če boš vrgel vanj dinar, koliko še dolguješ na davkih,

— da je uradovanje v državnih uradih neposredno združeno s čitanjem časopisov, raznimi malicami itd.,

— da je prepovedano izhajanje nacionalističnega tednika «Branik»,

— da je končno rešeno vprašanje pokojnin ali diplom za one, ki so se obdržali v državni službi vsaj za dobo dveh režimov,

— da je Zadružna gospodarska banka že popolnoma izgubila na svoji palači rdečo barvo,

— da je zastoj vsaka prošnja, da bi plačevali naročnino za «Novo Pravdo»,

— da naročnike zadnjikrat prosimo, naj izvrše svojo dolžnost.

Krajevna bratovska skladnica

na Jesenicah

RAZGLAS!

Po slepu krajevnega upravnega odbora bratovske skladnice z dne 17. marca 1938, ki ga je odobril tudi glavni upravni odbor in Rudarsko glavarstvo v Ljubljani, je bil s 1. majem 1938 nastavljen v Radovljici kot skladnični zdravnik g. dr. Janko Debevec.

V delokrog g. dr. Debeveca spada zdravljenje onih zavarovanih članov in onih družinskih članov skladničnih zavarovancev, ki prebivajo v Radovljici in okoliških krajih do črte, ki obsega Rodine, Poljce, Begunje, Slatno, Brezje, Kamno gorico, Lipnico, Vošče, Lancovo, Lesce, Hraše in Studenčice. Vsi zavarovani člani in njih svojci, ki stanujejo v navedenem okrožju, naj se v bodoče v primeru obolenja obračajo na zdravniško pomoč na g. dr. Debeveca v Radovljici, ki stanuje in ordinira v vili g. dr. Vovesa.

Gospod dr. Debevec bo sprejemal paciente v običajnih ordinacijskih urah.

Predsednik:

Dr. M. Obersnel l. r.

Pravici je zadoščeno

Okrožno sodišče v Ljubljani je oprostilo svoječasno razrešenega župana Antona Križnarja iz Stražišča pri Kranju vsake krivde in kazni. Proti tej oprostitni razsodbi je vložil državni pravdnik priziv na Stol sedmorice v Zagrebu, ki je odločil takole: Stol sedmorice, oddelek B Kre 90/38-2 v Zagrebu Vb Kzp. 742/38-35 V imenu Nj. Vel. kralja!

Stol sedmorice oddelek B v Zagrebu, kot kasacijsko sodišče je v seji, ko je slišal vrhovnega državnega tožilca, o reviziji državnega tožilca zoper sodbo okrožnega sodišča v Ljubljani z dne 23. februarja 1938 opr. št. Kzp. 742/37-27, s katero je bil Križnar Anton oproščen obtožbe zaradi zločina po § 319 odd. 1. 397 odd. 2 k. z.

rešil:

Revizija se zavrne:

Obrazložitev

Revizija se opira na revizijski razlog po § 357 št. la k. p., a ni utemeljena.

Revizija meni, da se obtoženeц kazni po § 379 k. z., ker je šele o priliki revizije poplačal primanjkljaj; iz tega pa se vidi, da je z obč. denarjem vsaj začasno razpolagal. Revizija prezre, da v sodbi ni ugotovljeno, da je obtoženeц uradni denar uporabljal. Revizija se torej ne drži dejanskega stanu, kakor ga ugotavlja pobijana sodba.

Glede dejanja pod f) sodbenega izreka pravi revizija, da je s tem dejanjem podan dejanski stan po § 397 odd. 1 k. z., ker da je obtoženeц moral vedeti, da opremlja službene spise z netočno vsebino. Revizija prezre, da je sodba ugotovila, da obtoženeц tudi v tem pogledu ni naklepno postopal.

Revizijo je bilo zato zavrniti kot očitvidno neutemeljeno (§ 345 št. 2 k. p.).

V zagrebu, dne 26. aprila 1938.

L. S. Dr. Konde l. r.

Prepis je točen!

Pisarna okrožnega sodišča v Ljubljani, odd. VI., dne 30. aprila 1938.

Ker je gospod župan priznalo velik prijatelj narodnega delavstva mu k doseženemu zadoščanju le čestitamo.

Za smeh in kratek čas

Popolnoma točno.

Žena: «Kako dolgo pa si bil včeraj v gostilni?»

Mož: «Do polnoči!»

Žena: «Čemu lažeš! Tvoj prijatelj mi je povedal, da ste bili do treh.»

Mož: «To je bilo pa že danes in ne včeraj!»

Eksplozija.

Skladišče bencina je zletelo v zrak. Majerjeva hiša, katera se je nahajala v precejšnji bližini pogorišča, je bila, naravno precej poškodovana. Vse šipe v hiši so bile razbite, vsi so bili razburjeni, samo služkinja se je zadovoljno smejala.

«Ana, ali ste znoreli, kaj pa je pri tem smešnega?» jo nahruli Majer jezno.

«Oprostite, milostivi gospod, smejem se samo zato, ker sem se pred eno uro namenila, da bom umila vse šipe.»

Invalidska.

Invalid (brez nog svojemu sosedu): «Ni treba, da mi verujete, prepričal bi vas pa le rad, da si nisem že dvajset let pral nog.»

Dve profesorski.

Profesor iz province je obiskal Ljubljano, pa se ni znal orientirati. Zato vstopi k službojuočemu stražniku, prosi ga, da mu pokaže najbližjo pot h kavarni Evropa.

Ko dobi zadovoljivo pojasnilo, reče stražniku: «Dobro! Sedite!»

Raztresenost: Profesor pride domov in v svoji sobici prižge svečo. Ko se je slekel, vzame svečo in jo položi v posteljo pod odejo, — sebe pa pihne.

Nameščenci in delavci pozor!

Ako kočete sebe in svoje družine resnično poceni in dobro obleči, pridite v trgovino na vogalu Pod Trančo 1, Stari trg 2 in si oglejte naše cene in kvalitete blaga in izdelkov, ki se izdelujejo v lastni tovarni «TRIGLAV», Obleka in perilo se izdeluje tudi po naročilu po najnovejših krojih in najnižjih cenah!

Za obilen obisk se priporoča

J. OLUP - Ljubljana

HALO

V soboto 14. maja 1938 ob 19. uri vsi na otvoritev nove gostilne v Sokolskem domu na Jesenicah Za dobro zabavo jamči godba, zlata kapljica ter dober pregrizek nove gostilne in kuhinje. Sprejema se abonente na hrano. Za dobro in solidno postrežbo jamči in se cenjenim gostom priporoča **MARICA SENICA**

Praktični nasveti

Naočniki se ne zarose, če jih namažemo z mešanico glicerina in mazavega mila, potem pa skrbno zdrgnemo z mehko usnjeno krpico. Na isti način ravnamo s šipami in svetilkami raznih vozil.

Tobak se v mošnjčku ne izsuši, če položimo v mošnjček košček jabolka.

Poceni si napravimo muholovec, ako namažemo na močan papir gosto peno dišečega mila.

Lesk iz sukničev odpravimo, če jih dobro zdrgnemo s krpo, ki smo jo pomočili v kis ali pa v salmijak.

Članom N. S. Z.

Vsi člani N. S. Z. bi pravilno morali biti naročniki za dve številki Nove Prave na mesec, ker to zahtevata naša nacionalna čast in plemenit socialen namen.

Vsi tisti, ki so pa že naročniki se pa vljudno pozivajo, da pri podružničnih blagajnikih nakažejo svoje mesečne prispevke Din 2— da ne bo nepotrebne zastoj in upravnih težkoč.

Točnost v nas samih šele da pobudo na točnost naročnikov.

Zavedajmo se, da brez žrtev ni in ne more biti pravega socialnega razmaha.

Upamo, da bo ta apel zalegel.

Uprava

1.500.— Din, potrebujete da zaslužite 2.000.— Dinarjev mesečno doma.

, ANOS“ MARIBOR, Orožnova ul. 6.

Nalopite znamko.

Za obilen obisk

se priporoča „GOSTILNA“

„FIGOVEC“

Ljubljana Tyrševa 13

BARVE, LAKE, FIRNEŽ

in vse ostale pleskarske in slikarske potrebščine — ako hočete biti res zadovoljivo postreženi — kupujte le v trgovini

„LUSTRA“ V. LAZNIK

Ljubljana, Gosposvetaka 8 (Poleg Slamiča) Pri večjem odjemu znaten popust Tel. 2753

BORIS V. SIMANDL

LJUBLJANA, Dvořakova 3, Telef. 24-07

Specialna mehanična delavnica

za pisalne — računske stroje

in registrirne blagajne

„N A T I O N A L“